

Se distreuen tocant l' arpa,
 y com que no fan cap mal,
 no crech que 'ls hi digui res
 lo nostre volent ferlos

De dijous á dijous

De las bojas disbauxas del Carnestoltas, als dias magres dejunis de la quaresma, no mes hi ha un pás.

Be 'n cert que 'n te tan de símbol l' un com l' altre. Pateixen de 'ls mateixos mals.

Son tan simbólichs, com la flor de drap, semblant taronjina, que n' ostenta la núvia en diada de casament.

Si s' es mort l' alegria de 'ls carrers per las festas de 'n Carnestoltas, no n' es pas mes viva la tristor y recolliment de la quaresma, que 'n guardaren 'ls nostres «ancetres.»

No hi ha rahó per l' un ni per l' altre.

Son duas antigallas per posar al musseu retrospectiu.

Peró res mes.

No poguent 'ls pobles satisfacer las sevas necessitats mes apremiants, no 'n pot gastar d' alegrias, y qui no gasta alegrias y no 'n té bon humor... no té pas de mortificar 'l cos ni te penitencias per fer.

Prou ho es de forsós lo dejuni de tot l' any, perque pares predicadors 'l vulguin decandir per la quaresma.

Quan totas las viandas valen un ull de la cara; quan treballant no pot 'l jornalier arriuar á port... ni menos mantenirs, aneuli predicant continencia y dejunis.

Quan bisbes y canonges mortifican 'l cos menjant bons peixos... 'l poble no mes pot menjar arengadas, si te la sort de poguer menjar alguna cosa.

Y aixó que 'l poble treballa y ells no.

Tot lo que 'n vol dir, que passarian ab menos aliments.

Qu' es ab lo qu' ells no contan may; perquè ja es vell 'l ditxo: que 'l fart may se 'n recorda del dejú.

O be 'l que deya 'l jayo confiansa... no es pás tot hù, repicar ó anar á la professó.

Ni es or tot 'l que llú.

N' es materia molt llarga aquesta de 'ls dejunis... y no 'ns podém estendrer masa que 'l fiscal es ara com ara molt capritxós y llegeix tota LA TOMASA.

Sols á Madrid; alli no mes 'n quedava d' humor y alegria per fer la pinyata lo primer diumenge de quaresma... y allí 'l Pons Pilat que governa, els l' ha privada.

Ha tingút «rubor» segurament.

Se 'n deu haber dat vergonya, de qu' allí 's divertisin y nosaltres no.

Ves per 'hont van 'ls de la Cort pe 'ls camins de la perfecció!

Aquest «Compte de san Lluís» 'ls ha eixit un trumfo de 'ls bons.

May ho podian pensar!

Qui 'n treu l' ocassió, aparta 'l perill, devia dirs... y aixís, anirém apoch-á-poch, mes ben segurs pe 'l camí de totas las perfeccions socials ab sas conseqüencias totas.

Aixó son sabis!

«Oremus» per ell!

¡Qu' es 'l sortir lo primer diumenge quaresmal, vestits els ciutadans de mascarons uns de proa, altres de popa, sens enrecordars de com van ser destruidas Sodoma y Gomorra tornant sos estadans estátuas de sal!...

Y d' aqui dimana la disposició salvadora y encertada qu' han conjominat els dos «caps grossos» de la Cort celestial.

No pot anar, devian dirs'... estém perdúts; s' hi há de posar remey... quedant presa y assentada ressolució tan ferma, y que 'n té visos de santetat y aromas de rosas místicas.

Y tal dit, tal fet; després de aixó tot segueix com avants.

Que 'n volen dir dejunis?

Ja be prou y masa que 's sap.

Mortificar lo cos, en tot quant pot ser mortificat per l' abús de 'ls sigrons, mongetas y espinachs, adobats ab suchs repugnants y verenosos de 'ls olis de taberna.

¿Y n' es prou tal práctica, contraria á la salut de 'l cos, per fer anar dret á dret l' ánima al cel?

¿Aixó pot fer valer alguna cosa mes els uns qu' els altres?

No... y mil cops no.

S' ha de castigar lo vil ventrell tant com l' imperdonable pecat de la gola, fent cas omís de la trista fila carnal, per medis d' un tractament vegetariá, fins y tant de quedars no mes qu' ab la pell y l' ós, y aquell color verdós groguench qu' ens assenyala d' els vermells y grassos pobles del nord d' Europa.

Al mateix temps s' ha de someter lo cos á sanitas privacions... y empeitar la buixica, que n' es cap ahont tiran y apretan mes ferm las dexuplinas de 'ls revenedors.

¡Germanets... afluxin, per la mor de Deu!

Adeu... fabricants de «confetti», revenedors de serpentinás, qu' en cridavau á crits la mercaderia pe 'l passeig de Gracia... adeu siau cotxeros... adios Peregrina, que llogavas las disfressas classificantlas de comtes richs, y de comtes pobres: adeu «arrendataris» de las cadiras, floristas, venedors de carmetlos y tots els que 'n feyeu 'l vostre negoci per mor del Carnestoltas: ja esteu ben llestos.

Ara som al reynat de 'l bacallá, de la tunyina y de 'l peixo palo... de las lletías y de tota mena de tristos menjars, transformats per malas arts de 'ls qu' ens governan en aliments 'ls mes substanciosos... per manca d' altres que no 'ls podém atrapar per mes que corrém... y que 'ns estrañan la vida en una quaresma que no s' acabá may.

Ara 'ns podém reventar tots y morir de gana de reyal ordre.

Tant se val ser quaresma com Carnestoltas; quan la fam s' escorra per tot arreu y sols aqui tenim 40,000 obrers que 's moren de gana; mentrestant que 'l rich

burgés s' atipa de carn ó be de bons peixos, dant compliment als manaments de l' iglesia, y els representants de 'l poble no encertan mes que 'n perdre lo temps discorrent lo qu' els interessa á n' ells y llençant un desengany mes en rostre d' aquestas massas que van perdent la paciència, perque tot te fi en aquest mon de monas.

Sempre s' han de fer las cosas á correu cuitu, com las hi vol fer ara 'l nostre Ajuntament ab las reformas de Barcelona.. però ben fet ó mal fet, n' es d' urgència, 'l donar feynas als obrers en vaga, amillorant la Ciutat, que convé l' una y l' altre cosa per prevenir lermis conflictes, que se 'ns en venen al dessobre si badém.

CALIXTE PI Y XARAU

PERIPECIAS

Per passá un jorn divertit
va decidir disfressarse,
y al efecte tot seguit
va vestir-se y decidit
á la Rua va llensarse.

Nava disfressat de vella,
pro de vella atrotinada,
ab la roba tota arnada
un cabás sota l' aixella
y un gep á la carcanada.

Era un model de primera
tant de proa, com de popa,
crech que de la gran carrera
de máscaras, la seva era
la que feya millor tropa.

Causant gran admiració
satisfet feya sa via,
y ab la mes santa intenció
en pacífica missió
carrers y plassas corria.

Pro al girá una cantonada,
ignoro á que fou degut,
va doná una ensopegada
y una forta trepitjada
á un tpo desconegut.

Com se sol fer en tals cassos
vá dirli que dispensés,
mes l' altre va aixecá els brassos
y li etzivá tal revés
que li va espinyar els nassos.

Malehint la ensopegada
y gemegant de valent,
per por de nova trompada
ab la tarota espatllada
va fugi en un santiament.

Pro ho va fé ab tan mala sort,
que al pensarhi encar m' espanto,
puig degut al 'nar de tort
á un altre home doná un tanto
que 'l va fer caure com mort.

Tot seguit al seu darrera
s' ajuntá un aixám de gent,
que en frenética carrera
y ab amenassas de fera
l' empastava cegament.

Projectils de tota mena
disparats per mans certeras
feyan blanch sobre sa esquena
y 'navan en pluja amena
macantli las parts traseras.

Y tant 'l van empaytar,
tant varen apedregarlo,
que al fi el van ensopegar
tan de plé, que van llumarlo
y á terra lo van tirar.

Allavoras, Deu de Deu,
va llensarse sobre seu
aquella canalla tota,
y sens compassió ni greu
van fer d' ell una pilota.

Masegat completament,
després de tan espinyarlo
alli quedá l' ignoscent,
sent la burla de la gent
que 's parava á contemplarlo.

Y estich cert que allí mateix
hauria perdut la vida,
si un polisson no apareix
y l' agafa desseguida
com aquell qui agafa un feix.

Compadit de sa dissort
va tractar de revifar-lo
y ab son carinyós confort
va lliurar-lo de la mort
mes al fi va engarjolar-lo.

Va engarjolar-lo perquè
els miróns d' aquell carré
van contarli mil mentidas,
y l' home 's va creure que
era un trist perdonavidas.

Y á pesar de sas protestas
y de sas explicacions
no 's va entendre de rahons
y li feu passar las festas
tancat dins de las presons.

Y allí boy arrepenit
de haver-se vestir de vella,
al pensá ab lo succehit
va plorar avergonyit
malehint sa mala estrella.

Y al eixir de la cangri
dos ó tres días després,
cansat de plorá y sufri
se que ab veu alta va dí
que no hi tornaría mes.

Heus aquí las amarguras
que en horas tristas y duras
va sofrir un pobre minyó;
l' héroe de tals aventuras
qui fou? Fou un servidó!!

EMILI REIMBAU PLANAS.

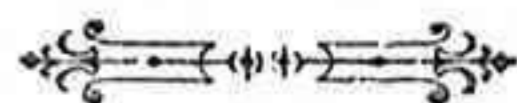
A una dona

LEMA:

Marxa gos que portas pussas.

Pe 'l del pantaló estret
qu' ensenya sas etxuras:
que porta calsat ros
ben just y llarch de puntas;
y al cap un *cordobés*.
y la camisa ab llustre:
ab corbati sedós
traspasat ab agulla
de diamants *plimsaul*,
que gros bastó n' empunya;
qué porta els dits flamants
d' anells, mostrand, quan fuma,
que, brillan mes que l sol...
(en dia qu' es de pluja)
y 'l dur pél á la cara
tant poch com molt, l' enutja;
y 's deixa *pan-y-toros*...
en fi: pe 'l de *soltura*,
de encanto, de arte y. . gracia,
fidel llegat d' en *Cúchares*,
per aquest ets, tu, nena,
un bon tipo dels d' *upa*;
ab ton somris graciós,
ab ton nas de maduixa,
ab ton cabell lluhent
untat... ab lo que ho untas,
y ab tos ullets verdosos
que semblan dugas prunas
avans de madurar,
(igual que 'l teu cap, Sumta)
y ab ton vestit de seda
guarnit ab blancas puntas,
amén de las potingas
ab que 'l cutis t' en untas,
y 'l posat sobre tot
que tu tens de... gandula,
per aquest, repétesch,
ets, nena, super-ultra;
pro no per mi que ansio
una nena que vulla
ser digne de respecte
ahont presentarse puga;
y sápigá agafar
si li convé, l' agulla;
y rentar tots els plats,
y no fer l' arrós crua;
y saber ben criar
las, si es qu' en té, criaturas
Ja veus que clar contesto,
amiga, al que 'm preguntas:
¿Si farías per mi
me dius fent magarrufas?
No noya no, ni jo
soch un dels que tu buscas,
puig lo terror del ós
no ho és á Catalunya.

J. MONTARLIZ

Miserias teatrals

La Mundeta y la Remey, duas colometas de bastidors, qu' encare que sembli mentida son mares de setze criaturas.

Los héroes de las darreras eleccions

Tenim lo gust de presentarlosi 'l Noy Tendre y 'l Borni, duas *eminencias* que no van ni ab rodas, pero, que, no obstant, son los caps-de-colla de las rodas electorals.

La manía de ser bo ó las capdals aventuras d'un paleta

Se diu ab molta rahó, que tots els extrémns son dolents. En que sigui una invariable y ferma virtut de bonesa la qualitat que á un home singularisi, á voltas aquesta pot facilmente donarnos la mar de perjudicis quan no la mort. L' extrém del mal es absolutament execrable; l' extrém del bé es casi sempre irrisori.

Per xó titllavan de bleada á n' en Pere Anton, home que no podia admetre que la paraula «bó» era sinónima de tonto. Per éll, lo bó sempre era bó, y ningú pogué desferrarli may aquesta empalegada manía.

¡Si 'n vá arriivar á fer de cosas estranyas!... ¡molts! entre ellas las següents:

En certa ocasió, velshiaqui que l' home sentí una gran necessitat de fer «ayguas petitas», pero trovantse á Barcelona, de quina ciutat n' havia sentit molts alabansas respecte á llimpiesa, y no veyent «garita» pera fer las sevas feynas, s' adoná d' un lletrero que deya «Se prohibe orinar, bajo la multa de cinco pesetas» per lo que s' hi acostá y al dessota del mateix lletrero hi feu la feyna que li convenia. Després aná en busca d' un guardia, que trová á las pocas horas y li entregá l' import de la multa, una vegada li hagué explicat las referencias del cas.

¿Que 'ls en sembla de la bondat d' aquest home? Oh, espérinse.

Un dia va treure sis duros á la rifa; com que no li havían costat cap gota de suhor, éll va pensar, vá, reventemlos. Lo seu gust hauría sigut assistir al teatro ab sa familia, pero aquesta se n' excusá y... -Veshi solli digué sa dona- Já 'ns ho explicarás.

Al tornar del teatro, vá demanarli ella explicacions de la comedia, á lo qu' éll respongué: Es inútil que 'm preguntis res; no hi vist res.

Y era vritat: puig al acomodarse en la butaca, sentí que un noyet del seu darrera deya á sa mare: - Mamá, aquesta esquena m' ho tapa tot! -

¡Qué va haver sentit l' home! Poch esperá que 'l noy 's ratifiqués ab malas frasses, sino que tot seguit, y á fi de no causar el mes petit incomodo als del darrera, s' ajupí y mirant en terra per exigencia de sa apilotada actitut, permanesqué inmóvil fins al final del espectacle.

Pochs dias després un seu company 's casá y fou convidat á la boda. Tot aná com una seda, pero en la taula, lloch ahont los acompanyants disfrutaban, gracias á sa extraordinaria fartanera, en Pére Anton hagué de ferne una de las sevas, si bé no n' hagué esment ningú de la taula.

Vetaquí que després del preámbul de donar la enhorabona als núvis, com s' acostuma en semblants cassos, se serviren la sopa los convidats y en Pere Anton no 's cuidá mes que d' imitar als altres, quan vejé á la primera cullerada que li havia caygut al plat una mosca com un homé. Un altre, al seu puesto, es de suposar lo que hauría fet: deixar la mosca en un recó del plat ó bé llensarla sota de la taula en cas de volguer evitar un mal efecte p' els demás. Donchs ell, res d' aixó: ni li semb'á prudent tacar las rajolas, ni deixar la mosca en un recó del plat; opinant que abdúas co-

sas hauría enlletjit aquella festa, tingué la bondat de menjarsho tot, sopa y mosca.

Per fi, quinze dias avans de la festa major del seu poble, els d' allí van escriureli á ciutat (qu' era ahont vivía allavors) dientli que aquell any las festas 's preparavan de primera y que en cert local la Comissió Organisadora havia acordat exhibirhi un espectacle may vist, pera lo qual se 'l demanava á n' éll pera proceder á las obras necessarias.

Ell, com qu' era paleta, interpretá be la carta y al primer tren va sortir en direcció vers son poble natiu.

Vetaquí que p' el camí van venirli ganas de fumar; encengué un caliquenyo y á cada xuclada s' alsava del assiento y poch á poch se dirigía á un costat del cotxe, ahont hi acostava la cara com si talment petonejés la fusta. Dugas donas qu' al seu devant tenia, permaneixían poch tranquilas figurantse que aquell bon home era boig. Aquestas ja feren lo determini de no dir res y observar; pero com que las donas quan desitjan sapiguer alguna cosa, si no ho logressin reventarían, una d' ellas acabá per preguntar á n' en Pere Anton lo motiu de la seva inquietut. Y aquell respongué: -Ja veurán; com no poden obrirse las finestras á causa del fret y lo fum resulta molestós, prefereixo cansarme á que vostés tussin; per xó faig sortir lo fum del cigarro per aquell foradet ¿veuhén?

Al arriivar lo tren á l' estació del poble esperavan á n' en Pere Anton, lo batlle, 'l secretari, altres distingidas personalitats y 'ls capitostos organisadors de las festas.

La primera gestió fou dirigirse al local de que li parlavan en la carta y era cosa d' aixecar un envá de cantell, per de prompte, en la entrada d' un quartet que formava part inmediata d' una gran sala. Per lo que projectavan era precisa una simetría en el local, y aquell quarto ho imposibilitava y tots van dir: -Si, si, que 's fassi l' envá.

Convinguts ab lo preu, van comensar los travalls de construcció que foren portats á cap pel bó d' en Pere Anton. En el terme de tres horas acabá; y 's comprén que ho enllestis tant aviat, perque pressas que van donarli, llarch qu' ell era de l' ofici y sol que van deixar-lo ¡la feyna que va fer!...

Al tornar al local, tots van quedarse parats al veure la cosa llesta y ben acabada. Pero ¡cosa rara! en Pere Anton havia desaparecut; buscal d' aquí, buscal d' allá, ni rastre d' ell trovaren en tot lo poble. Molt preocupá la misteriosa nova als amichs y desconeguts del paleta; pero las festas vingueren, 's celebraren, transcurriren, y 'l poble 's quedá en el mateix estat anormal d' avans.

L'avors 's procedí á deixarho tot com estava y á desfer lo que fet s' havia ab motiu d' aquella festa major. Comensaren per la sala gran, per l' envá desgraciat. A las primeras rajolas que arrencaren ja 's presentí una escena esgarrifosa, y á las segonas un xiscle aterrador d' aquella gent omplía 'ls ambits de la sala.

El cadavre del desventurat paleta se 'ls aparegué dintre del quarto.

No 's pot dir de manera categórica lo trist fonament d' aquella desgracia original; pero 's calcula que la víctima s' adoná de la seva distracció quan ja tenia l' envá fet y primer que destruir l' obra per ferse pas donant un perjudici als altres, preferí la mort mes trágica que 's coneix.

¡Tant bó era!

RAMPELLS.

Arribada felis á la Lluna

VUYT DIAS dintre sos hermosos jardins,
y fi d' aquest POEMA

(CONCLUSIÓ)

¡Entrada triunfal la nostra!
Tots sos habitants en massa
cridavan no sé si en «guassa»
¡Entréu: -Eixa terra es vostra!
A n' aquí tots som simpátichs
y ellas... miréu que simpáticas,
¡Quin bé de Deu de llunáticas,
y quin aixám de llunátichs!
-Ben vinguts,- y el Rey d' allí,
qu' es per cert molt ben parlat,
després d' haventse abressat,
ens acompanyá á un jardí
espayós, magnífich, gran,
atapahit de clavells,
y ellas guapas, joves ells.
sens fer cas del «que dirán»
improvisaren un ball
en obsequi á la NINI,
que ab lo Rey ballá molt fi
un vals que 'n diuhen dic-drall
y jo per no perdre feyna
p' el mateix rey invitat,
aquell vals tant .. ensucrat
vaig ballá ab la propia reyna
y are comprench que es vritat
que 's una cosa molt bona
cambiá uns moments de dona,
«tant aquí com á Malgrat»;
y á la LLUNA 's veu que el Rey
es un peix que 's porta l' oli:
no crech, lector que t' amoli
enaltint aqueixa lley
Puig cren, que la Reyna aquella
es tant lo que 'm feu sentí,
que de la pobre NINI
tan bona, preciosa y bella
del tot 'm vaig olvidá,
y enmirallantme ab los ulls,
de la Reyna, tots los fulls
del Llibre que en son cor hi ha,
vaig llegir ab gran passió
si be que ab delicadesa,
dihentli:— Vos sou «Deesa»
no sou, dona, no 'n sou, no,
y ella, estrenyentme més fort,
ab intenció, crech molt bona,
va provarme qu' era dona
capás de dá vida á un mort.
Per fi lo «vals» s' acabá,
y d' ella 'm vaig despedí
y vaig torná ab la NINI
que mes lletja 'm va semblá

Y no es que ho fos! El trepitj
de la Reyna tot ballant
mon ser va aná perturbant
y va fer naixe un desitj
Y aixís foll, buscantme feyna,
pensava en mon interior;
—Per tu, NINI tinch mitj cor,
y l' altre mitj per la Reyna.
¡La fatalitat ho vol!
A «tantas» jo estimaria
com grans de sorra el mar eria
y raig de llum dona el sol.

La LLUNA es gran, majestuosa:
clara, pura, transparenta,
y no hi ha may cap empenta
puig es ampla y espayosa.
Sempre blanca! ¡Clima sá!
no hi fa fret, ni hi fa caló:
ningú trevalla, y aixó
es lo que més m' agradá

Las donas guapas, ben fetas;
els homens franchs, braus, senzills;
mils boscos plens de conills,
y llebras buscant herbetas.

Ningú pateix! tothom campa!
tothom gosa! Tothom riu!
No es com aquí, que si es viu
casi be, es sols de la «trampa»

L' aygua es magnífica! El vi
dona l' «ópio» ¡Alló es un cel!
¿Pero en fi tiremhi un vel?
¿Qué os diré? Que os tinch de di?

Es ma ploma molt petita
pera tant bella ciutat:
qui entra allí queda assombrat!
¡Es una terra exquisita!

¡Flors per tot! dansants, musíchs:
«humor» á tot past, de sobras,
allí no 's coneixen pobras
perque no hi ha hagut may richs,
puig jo tinch per «lema» gran
y ho publico en alta veu.
seré com ho mana Deu,
que els pobres los richs els fan
¡Aquí tothom te fortuna!

Ja deya be un castellá:
—«Nadie de hambre morirá
«en los cuernos de la LUNA.»

Allí, al fi comparesqué
de tot lo més ho y milló:
y ab un «banquet» de «mistö»
la nit várem passar bé.

El Rey y la Reyna junts:
jó y la NINI acostadets:
y els músichs tocan couplets,
carregats tots d' intenció.

Satirisant Barcelona
cantavan:— «Alló está mal:
«l' antiga ciutat comptal
«te «comptes» mes no corona.
«¡Alló hi ha perdut sa grandesa!
«Des que morí, Fivaller
«lo poble esclau te de ser
«dels «caciehs» y la noblesa»

«y si un fet no fa que assombri
«á tota la Espanya entera,
«anirá sempre al radera:
«que agafi génit, y escombri
«ratas, momias, escorpins,
«lladregots, negras aucells,
«hipócritas, buyts cervells
tant sols niu de malvats fins;
que els escombri, esmicoleji,
y d' eixos micróbis neta,
podrá viure satisfeta
sens que cap d' ells la pateji.

Que ho fassi y veurá aviat
(y no crech di cap blasfemia,)
com fora aqueixa epidemia
viurá ab goig y ab llibertat
y la ciutat catalana
ostentará en sos balcons
lo més gran dels galardons;
la «ensenya» Republicana.

Y enarbolant la bandera
de caritat, pau y amor,
mirará fugí ab horror,
tant d' escorpi. tanta fera.

Aixó cantan á la LLUNA
y .. ¡Viva Deu! rahó tenen:
sos cants ab mos «cants» s' avenen:
tots dos aném á la una.

Y are .. prou: Sento que crema
l' amor patri dins mon cor
y aquí 's despedeix l' Autor
que ha escrit aqueix mal «Poema».

¡Jo haguera volgut tení
d' un «génit» la inspiració,
¡Valga ma bona intenció
si mes no he sapigut di!

Si no n' es ma ploma d' or,
també la d' oca 'm va bé,
y quan 'm falta papé
escrich ab trossos del cor.

MARCELINO SANTIGOSA

Podrà caure en Vilaverda
sens deixar res de profit,
sols quedarà per memoria
qu' es el pinxo del tupí.

Posat á rebre pallissas,
una més no vé d' aquí...
¡A cada porch, diu el ditxo,
i' hi arriba 'l seu sant Martí!

TEATROS

PRINCIPAL

La temporada d' ópera italiana ha quedat llesta ab sols 3 funcions donadas en lo dissapte y diumenje passats.

En lo primer dia se cantá *L' Ebreca*, servint pera debut en la escena del tenor catalá Sr. Pons que lo públich vá escoltar primer ab reserva, després ab protestas per no trovarli cap qualitat artística y acabant ab verdadera *tempesta* dirigida al seu mestre que ab una *sans façon* sens exemple, ha ensarronat á un industrial, fentli creure que tenia un fill que ab las llisóns qu' ell podria donarli, sería un émulo de 'n Gayarre y Masini, logrant lo mestre ser un *xuclador* de la butxaca del industrial y volguer pendre per *primo* á nostre públich.

Al acabarse la representació, un numerós grupo d' admiradors, esperavan al mestre Sr. Vehils, que á no sortir per la porta del radera del teatro, creyém li haurían donat un disgust de consideració.

¿Sería potser aquest mestre, lo qui ha ensenyat al Sr. Pons de ser cantant? Si aixís es, sentim vivament que no compregués que aquet jove no tenia condicions de cap classe per l' art líric.

També en aquesta temporada *globulillo*, se cantá *Cavalleria rusticana* obtenint un triúno la senyora Corti qu' ho cantá com una verdadera eminencia.

Aquesta ópera serví pera debut del tenor senyor March, que demostrá haver tingut millor mestre y no tant explotador con lo Sr. Pons. De tots modos, té d' estudiar més encara.

Pera ahir dimecres estava anunciada la reapertura del teatro ab la companyia Tubau-Palencia y com aperitíu de la temporada 'ns doná dos estrenos que á Madrid han obtingut un gran éxit.

Bona entrada de Quaresma.

ROMEA

L' estreno del dimars *La Lletja*, d' en Santiago Russinyol, comedia en tres actes, si comedia se 'n pot dir, es la pedra de toch, dels mérits literaris d' aquet pintor, que ben segur no tindrà estatua com escriptor, y si li alsan, será d' algún ventrell agrahit... qu' algún ni deu haver.

Si aixís no fos, las comedias d' en Russinyol serían rebutjadas.

L' art es en tots cassós, manifestació de la bellesa, que 'l mateix pot ser física, com pot ser moral.

No 'ns cal entrar á detallar l' argument de *La Lletja*.

En Russinyol, te la gracia, de no poguer parlar, sens ofendre á algú.

D' aquí que las sevas obras literarias, *sic.* no han mogut fins ara, res més qu' esvalots al teatre catalá.

Algúns ni ha com *L' héroe* que no mes s' ha fet qu' una vetlla.

Altres... *Els Fochs florals de Camprosa*, han causat escándols; qu' en Russinyol per dir una gracia que fassi riuer, es capás fins de deshonrar á sí mateix.

Crueldat com la seva, no s' ha vist en lloch, y si fins ara ha mogut l' atenció del públich, ja 's pot dir que cau del burro.

!ot ser artístich 'l pintar un recó amagat... un ermót sech... si ho sap ben poetisar, mes no ho será 'l

descriurer 'l femér ó la bassa ab tota la crudessa de son realisme.

Aixís fou, com per manca de mérits literaris va aburrirs 'l públich en la representació de *La Lletja*; va protestar ab ira de las sevas crucesas... y si s' acabá la representació ningú 's va enterar del que deyan 'ls actors.

Es un altr' obra al fosso.

Cap artista 's pogué lluhir en la comedia, que no juga més que sentiments convencionals; fins l' *eminent* Vinyas va fer lo paper de sempre, (no 'n sap fer d' altre) sempre es ell mateix; y la Llorente no atpará la fama de *eminent* ab aquesta obra.

Reasumint qu' es tart y vol plourer... qu' entre tots han fet un flach servey á las lletras y á la literatura catalana.

NOVETATS

L' arribada d' en Palmada, ha estat la carinyosa abressada de l' amich ben volgut que retorna de terras llunyanas.

La companyia no ha cambiat mes que de director, formantla 'ls mateixos artistas de fins ara.

En *La Macarena*, va fer las pallassadas qu' acostumava fer en Palmada.

Mes tart en *Cuadros disolventes* van fer una olla perque ningú 'n sabía un borrall del paper.

Sols en Palmada fou aplaudit cantant els populars *couplets*.

Ara veurém 'l nou repertori que treurá aquest director que 's coneix que n' es un esmolet, que sap molt de viurer.

(CATALUNYA ELDORADO)

En Rogelio Juarez, ha donat aquesta setmana la funció á son benefici, posant á las taulas d' aquest teatro la comedia anomenada *Frente al enemigo* qu' en dos actes.

Si fent las mamarratxadas de consuetut dins de 'l *género chico* en Juarez s' ha guanyat á pols la bona-volensa de la gent, ab la comedia mes fina, discreta y mes delicada ha comprobat ser un cómich malaguanyat, que 'n serviria ben be pe' l' treball de lley.

Visca la gallina y visca ab sa pepida, y aixins en Juarez va veurer 's agassatjat y ab 'l quartet tot plé de regalos.

La Mariani torna á venir, acompanyada d' en Paladini; l' abono ja s' ha complert... y 'l públich s' esmola per aplaudir uns artistas tan estimats, que sempre fan obras novas.

Ara veurém art ferm y verdader.

Preparems.

TIVOLI. - CIRCO EQUÈSTRE

Ja s' han acabat, per ara, las humoradas dels clowns, las arrogancias dels gimnastas, las bonicas figuras de las *ecuyeres*, saltadoras, y caras hermosas ab que 'ns ha regalat tota aquesta temporada 'l popular Alegria.

Novament transformada en «platea» la pista, se 'n cuidarà en Cereceda d' alegrar la vista y recreyar las orellas ab *La Muñeca* que será ben segur del agrado del públich que be prou que coneix l' obra y 'ls executants.

Com que la companyia ve reforsada y ab obras novas, no cal duptar del éxit.

Els Cerecedas be prou qu' hi están acostumats.

UN COMICH RETIRAT.

Tenen rahó

—¡Aquets escriptors son terribles! Tots ells se queixan de la despoblació y á devant de las sevas obras hi posan: "Prohibida la reproducción"

Es un document notable per la seva valentia, 'l qu' ha escrit mossén Gapony al Czar de Russia.

Pot ben dirse que 'n te tots set bemols... y fins passa.

Diu aixins copiant de «L' Humanité»

A ne 'n Nicolau Romanow, antich Czar y present assesi del imperi rus.

Plé de fé candorosa, y creyente 'l pare del poble. vingui fins á tu, mansament, acompanyat de 'ls fills del poble.

La sang ignoscenta dels obrers, de las donas; de las sevas criaturas, 't separará per sempre mes, assesi del poble rus.

Jamay 's reconstruirá lo llas moral entre tu y lo teu poble.

May mes podrás encaussar la riuhada popular, á la forsa desbordada, ni ab midas contemporizadoras, ni menos ab la prometensa ab convocar als Estats generals.

Las bombas y la dinamita, lo ter. or individual y l' insurrecció popular esperan ta cayguda y la dels butxins del poble, despullat de sos drets.

Ho ha dit y será.

Havias de saberho.

Potser 's vessarán per ta culpa onadas de sang.

Tal vegada s' enfondri fins la Russia

No hi fá res.

Procura, l' entendre' ho un colp per tots y prou.

Renuncia aviat per tu y ta familia 'l trono de la Russia y presentat al devant del tribunal del poble.

Tingas compassió de tos fills, de las terras de ton imperi, tú, qui oferint la pau als altres pobles, ofegas 'l teu—Jordi Gapony.—

P. S. Que 't serveixi aquesta carta de document que 'n justifiqui 'ls aconteixements revolucionaris y terroristas que ben aviat sobrevindrán á la Russia.

✱

Lo representant d' Espanya á Berlín, ha notificat que la Royal Academia de Ciencias d' Alemanya, ha donat á n' en Ramón y Cajal, lo gran sabi espanyol, medalla d' or per sos mérits científichs, qu' en son molts estjmat, pe 'ls tudeschs.

✱

La contradicció de las noticias de la guerra Russa-Japonesa, es tan gran que no sabém á quina carta quedarns.

Com qu' es qüestió qu' encara no n' hem tret ben be l' aygua clara, y tant se 'ns en dona que guanyin els uns com els altres, lo certus es, qu' en la darrera batuda. s' han mort d' entre tots, mes de cent mil homens.

Com qu' uns y altres 'n devian ser fills de pare y mare, no hi ha perque aponderar els horrors que 'n fan las guerres y l' aborriment 'ls quins las mouhen.

¿No valdria mes tancar al cuarto fosch als dos Emperadors y que 's menjessin fins 'l fetge?

D' un sol tret mataríam dos pardals .. y podríam ballar festa major.

✱

Un pobre va trovar al mitx del carrer un cartró, qu' encara 'n tenia enganxada mitxa dotzena de botons nous.

Al veurer la troballa va esclamar. Ara no més 'm falta 'l trobar unas calsas.

✱

Diumente passat van tenir efecte las eleccions parcials de diputats provincials.

Com sempre la majoria dels vots l' han tinguda 'ls Republicans; no podíam mancar.

Els Catalanistas, encara qu' anant' hi de tomballons, han mostrat tenir interés per lo be públich, cuydantse dels vots y ensenyant una organisació ben portada.

Lo qu' es els Monárquichs de totas menas... aquets s' han tirat la gran planxa del sigle.

Sens ordre ni concert, han est t pochs á votar y encara mal avinguts; no mes saben fer «tupinadas»

Just es regoneixer, que 'l cos electoral, ha respost malament als esforços dels polítichs, ab quins ha perdut ja la fé 'l poble veyent lo molt malament qu' ho fan per tot arreu.

No pensém pas que 'n tinga prou rahó.

Els pobles tenen sempre 'ls governs que 's mereixen.. y qui no 's cuyda de anar á votar, no te 'l dret de queixars quan 'l ba'din ab pagos, contribucions y investigadors de las contribucions que 'i robin com lladres de cami ral.

Els electors que 'n tenian dret á votar. . son uns 30 000.

Tots 'ls qu' han anat á votar son no mes qu' uns 3.000

Aixó, entre tots 'ls partits

Molts dels interventors nomenats, ni van compareixer.

Cal confessar que 'l triomf es estat ben mesquí.

No 's pot pas donar una cosa mes migrada.

Fins que la papeleta electoral, fassi de cédula, abolint un impost tan usurari, no anirém be.

Quan lo ciutadá necessiti 'l titol d' haver votat per tots els actes de la sova vida, alashoras tots hi anirém.

Y alas horas governará 'l poble... l' únich qu' hi te dret verdader.

Tot lo demás, son romansos.

Han sortit nomenats diputats provincials:

En Joan Pujol Vivé.

En Jesús Calvo Martinez

En Antón Carbonell Alfonso; tots tres Republicans.

En Enrich Prat de la Riba, Catalanista.

Els prohoms d' aquet partit, veyent las cosas mal paradas per ells, ja no més van anar á treurer aquest candidat per minoria, es á dir. . un diputat por la mor de Deu, y encare gracias.

No hi van mancar quisquens esvalots en alguns col·legis electorals, mes 'ls mateixos candidats y capitost dels partits, van procurar apaibagar 'ls exaltats. perque la sang no arribés al riu.

S' ho van partir com bons germans y aqui pau y després Amén Jesús, á la porta n' hi ha un fus.

✱

La «Sociedad de autores Españoles» 'ns ha fet figa un altre cop, tal com ho dihém en catalá.

No poguent lograr avinensa ab los «actors» ha tingut d' abaixar las calsas un altre cop, no logrant res mes que 'l ridicol de no poguers' barallar ab lo governador ni sortirs ab la seva taleya de fer durar las funcions dels teatros de Madrid fins altra hora de la matinada.

Els procediments egoistas dels tals autors, que 'n volen pe 'l teatro un monopoli que ni dels mistos de cerilla, no pugué dar res més de sí.

Per ells que 's reventi tothom... lo cas es fer un acte mes cada vetlla y cobrar en ells sols las propietats.

Son una colla, que no poguent fer res de nou ni de bo, passen 'l temps, probant de privar' ho de fer als altres.

Las comedias que 'n venen imposant temps hi, 'ns guardan de mentir, y ls quar os qu' hi perden las empreses, ellas s' ho saben, que no ho anirán pas á contar al públich.

Altres feyna hi ha.

Si 'ls deixan fer á n' ells... 's quedan sense menjar tots els cómihs d' Espanya... y adjacents.

Item mes: tots 'ls empleyats «de menor quantia» de qui 'ns may se 'n recordan .. no mes quan 'ls han de menester

En conjunt no han fet res mes que... «el parto de los montes»

Ho posém en castellá perque 'ns entengnin, que 'l catalá e's esmussa, y potser no l' entendrían.

Potser ara tampoch . mes, pitxor per ells

Donya María Tubau de Palencia, va pendrer possessió de la cátedra de declamació del Conservatori, lo dissapte 11 d' aquest mes.

Complert aquest tràmit á Madrid, com per forsa ho havia de fer, tornarà cap aquí Barcelona, que se l' estima tant.

Que 'n sia l' enhorabona y que per molts anys.

Lo mateix á Madrid que 'l qu' aquí passa, els «automóviles» fan de las sevas.

Corrent pe 'ls carrers com llampech; sens fré qu' els deturi, aixafan al mes llest y al mes ben plantat.

Aquí sí que 'n fa falta alló de «del rey abajo ninguno»... sortint «el labrador mas honrado» per deturats.

No n' hi ha prou ab la peste de benzina que 'n deixan per rastre, qu' han d' atropellar als pobres qu' hom de caminar á peu.

Ara á Madrid ma' grat lo bando del arca de regularitzant las velocitat y assenyalant las máximas, un eléctrich, volguent girar per fugir d' uns carruatjes que li privavan 'l pas va pujar á la bora, topant ab la primera cassa del carrer de 'n Zorrilla.

Lo «chauffeur» va anar á parar dalt dels nuvo's, després d' haber tombat de bigotis una dona que 'n portava á bras una cria ura petita.

Tots tres van anar á la casa de socorro, mal ferits, y d' allí al hospital d' ahont sí en surten, quedarán esguerrats per tota la vida.

L' automóvil es de propietat d' un marqués, quin sols 's va cuidar de recollir 'l seu «lacayo» per emportarsel á casa seva després de la cura.

Diu 'l doctor Dallón, en lo diari «Daily Telegraf» que la policia russa, te confiscats tots els manuscrits de 'n Máxim Gorki, que ha de compareixer a' davant dels jutjes al finir aquest mes.

Vist l' estat de salut tan delicat del destre escriptor, y l' interés que 's pren per ell tot lo mon han pensat deixar 'l estar á un poblet de la costa de Crimea fins 'l dia del judici, que 's creu que 'n será absolt si encara l' imperi de Russia no s' ha enfondrat del tot.

No parlém del dia del judici final... ara no si equivoquin.

Si tramfés la Revolució, en Gorki tindria un dels primers puestos.

Só 'l ha ben guanyat y 'l complirà en be de' pob'le.

“QUARESMA”

JA hi torném á ser dins del regnat mes espinós del any.

Y de l' época mes magre.

Y de la temporada més salada.

Es que esmorsém ab costellas de barril cotidianament (y encare gracias), y doném compte de las cassoladas de bacallá ab such per sopar ab una lleugeresa assombrosa, ofegant lo pá dins d' un verdader lago de salsa aygualida, no podém celebrar la entrada de la Quaresma, perqué es lo nostre element perpétuo.

¡Ni 'l goig tenim de festejarla com els mortals de tercer pis cap avall!, perque condempnats á eterna quaresma no fém may festa escurant ganyas ó llepant morros de bacallá pudent.

Las arengadas frescas es un menjar de luxo per nosaltres, y l' escatimém y lo fem durar á pessiguets com si 's tractés d' un requissit.

Alló del peix, per blau que sigui, al preu que 's posa durant la Quaresma deixa blaus á tots els empleats.

Y ab el llús, ben llús qui s' hi fixa del nostre ram.

De sopas de rap ens en han explicat moltes els que tenen la xaripa de menjarne.

De pops may se n' ha arrapat cap á la panxa; en cambi, de seba... tanta que vulgui.

Ah! Las sipias... nosaltres las llensém á tot arreu, encare que hi hagin escupideras.

De calamars, no més en veyém quan calamarseja.

No més tastém barats quan ván ben baratos, com á plat fort.

La sardina no la treyém may.. á taula perque 'ns resulta cara d' amaniment.

Y 'l peix sense sang no 'ns alimenta.

Algún musclo de casco de barco fá d' ostra á casa nostra y algún ou dels trencats que comprém per covat que sigui, fá que sempre somiém truytas tant si estém com no á Quaresma.

Vull dir ab lo dit que, tantas bocadas com fán de la Quaresma 'ls que fán lo sacrifici de menjar nero, ostras y llus, set setmanas de carrera, y á nosaltres que comprém xanguet á grapats quan 'l venen á pilas per allá al moll, 'ns pssa ben desapercebuda, gracias á Deu, per espinosa que sigui.

Y que no hi há mes espina, ni os.

PEPET DEL CARRIL

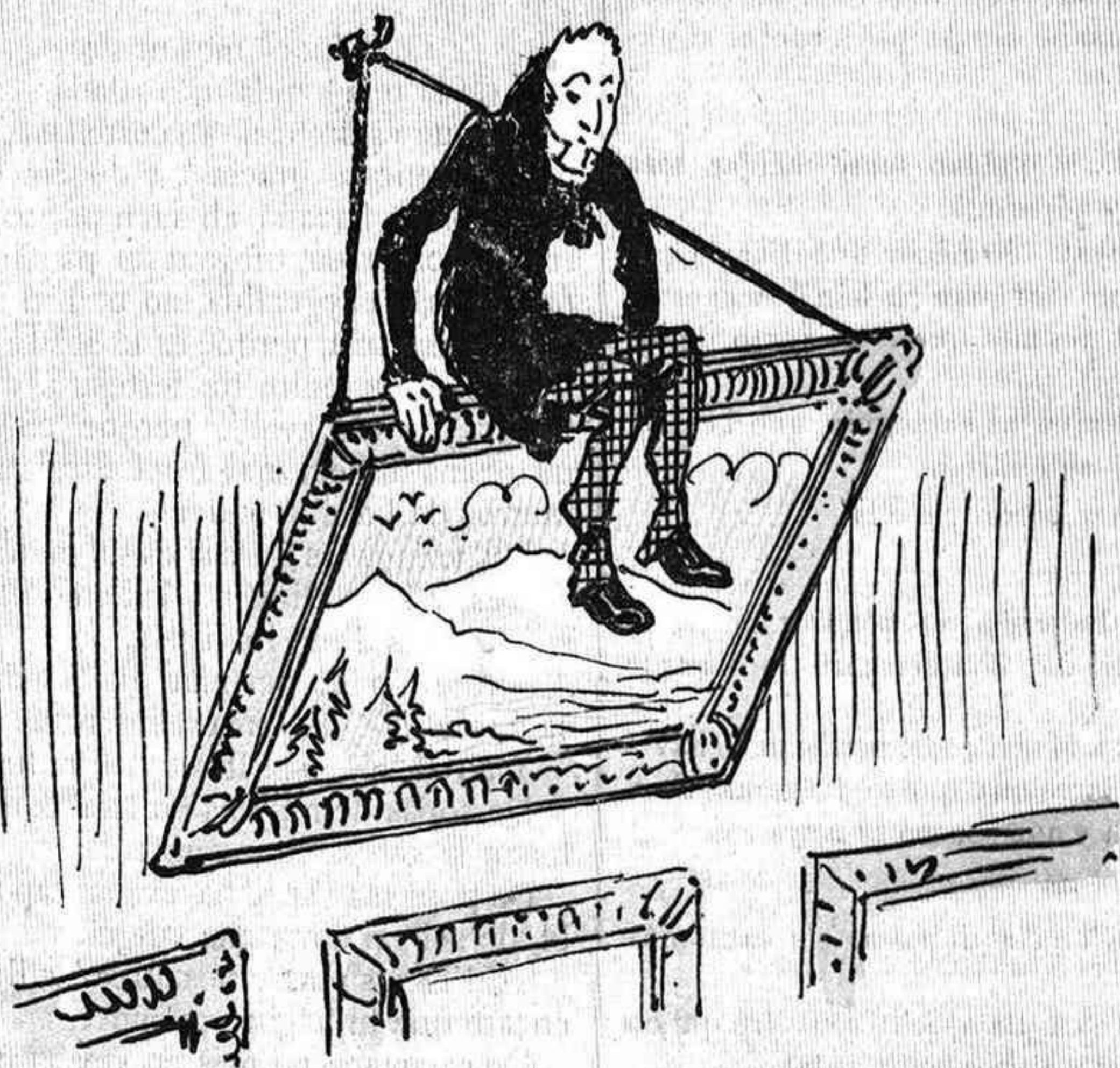
Refrá antich forrat de nou

En un pergami molt vell
que vaig trobá en un castell,
brut de terra, á la muralla,
deya: «qui va ab un canalla,
es fá canalla com ell».

PERE VALL

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 9

Una excursió sense sortir de casa

—¡Quin *quadro* més poétich
oviro sota 'ls meus peus!

—¡Quina delicia es descansar
sota l'ombra de las palmeras!

A small, stylized signature or mark located in the bottom right corner of the page.